

Lausunto HE 203/2025 vp

Kiitämme mahdollisuudesta lausua tärkeästä aiheesta HE 203/2025. Lausumme aiheesta yhdessä Mtech Digital Solutions Oyn kanssa, sillä me muodostamme yhdessä elinkeinon suurimman datankeruu- ja tiedonjalostamiskokonaisuuden ja lakimuutos koskettaa meitä molempia.

Ymmärrämme hallituksen esityksen tavoitteen eli sen, että FSDN-asetuksen edellyttämä tiedonkeruu järjestetään kansallisesti asianmukaisesti. Meidän näkökulmastamme esityksessä on kuitenkin kaksi olennaista ongelmaa, joihin haluamme kiinnittää huomiota.

Ensinnäkin esitämme, että tästä järjestelystä yksityisille toimijoille aiheutuvat kustannukset tulee korvata. Esityksessä tarkastellaan kyllä Luonnonvarakeskukselle ja valtiolle aiheutuvia vaikutuksia, mutta siinä ei riittävästi huomioida niitä kustannuksia, joita tiedon toimittaminen aiheuttaa meille ja muille vastaaville toimijoille käytännössä. Tällaisia kustannuksia ovat esimerkiksi järjestelmämuutokset, rajapintojen toteuttaminen, testaus, dokumentointi, tietoturva, ylläpito sekä jatkuva tuotannollinen tuki ja ylläpito. Meidän näkemyksemme on, että julkisen lakisääteisen tiedonkeruun kustannuksia ei tule siirtää yksityisten, liiketoimintaa harjoittavien toimijoiden kannettavaksi ilman nimenomaista korvausmekanismia.

Toiseksi esitämme, että lakiin tai vähintään sen perusteluihin lisätään selkeä rajausta siitä, mihin tarkoitukseen näitä tietoja saa käyttää. Pidämme välttämättömänä, että tämän sääntelyn nojalla vastaanotettuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne kerätään eli FSDN-asetuksen mukaisten viranomaistehtävien hoitamiseen. Tietoja ei tule voida käyttää Luonnonvarakeskuksen omaan tutkimus-, kehitys- tai innovaatiotoimintaan, maksulliseen tai osin kaupalliseen kehitystyöhön, mallien tai algoritmien kehittämiseen tai mihinkään muuhun toissijaiseen tarkoitukseen.

Pidämme tätä rajausta erityisen tärkeänä siksi, että kyse ei ole vain neutraalista raakadatasta. Tietoihin voi liittyä myös liikesalaisuuksia, tietomalleja, rakenteita ja muuta sellaista osaamista, joka on syntynyt yksityisen toimijan oman kehitystyön tuloksena. Juuri tästä syystä pelkkä yleinen viittaus käyttötarkoitukseen ei meidän mielestämme riitä, vaan sääntelyn tulee antaa tiedon luovuttajalle todellinen oikeusvarmuus siitä, ettei tietoja käytetä muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon tiedonsaantioikeus on alun perin säädetty.

Lisäksi haluamme todeta, että vaikutusarviointia olisi syytä täydentää nimenomaan yksityisten tiedonluovuttajien näkökulmasta. Esityksessä tunnistetaan kyllä mahdollisuus pyytää tietoja yksityisiltä toimijoilta, mutta samalla kustannusvaikutukset, liikesalaisuuksien suoja ja käytännön sopimus- sekä vastuuriskit jäävät liian vähälle huomiolle.

Tiivistetysti meidän kantamme on tämä: emme vastusta sitä, että FSDN-asetuksen edellyttämä tiedonkeruu järjestetään, mutta esitämme, että yksityisille toimijoille tästä

aiheutuvat kehitys- ja ylläpitokustannukset korvataan, ja että samalla sääntelyyn lisätään nimenomainen kielto käyttää näitä tietoja muuhun kuin FSDN-asetuksen mukaiseen tarkoitukseen.

Harri Mäki vuokko
Toimitusjohtaja

ProAgria Keskusten Liitto ry